

Vrijgegeven documenten geven toenmalig Sovjet-leider gelijk: "NAVO beloofde Gorbatsjov niet uit te breiden naar oosten"

 [hln.be/buitenland/vrijgegeven-documenten-geven-toenmalig-sovjet-leider-gelijk-navo-beloofde-gorbatsjov-niet-uit-te-breiden-naar-oosten~aee9720](https://www.hln.be/buitenland/vrijgegeven-documenten-geven-toenmalig-sovjet-leider-gelijk-navo-beloofde-gorbatsjov-niet-uit-te-breiden-naar-oosten~aee9720)

15 december 2017



Ex-Sovjet-president Michail Gorbatsjov.

Nieuw vrijgegeven documenten geven een nieuwe wending in de jarenlange discussie tussen Rusland en de NAVO over de "belofte" aan toenmalig Sovjet-leider Michail Gorbatsjov dat de NAVO zich, met uitzondering van de ex-DDR, niet naar het oosten zou uitbreiden. Onderzoekers Svetlana Savranskaja en Tom Blanton van de Washington University National Security Archives schrijven dat "verscheidene nationale leiders" al in 1990 en 1991 "NAVO-lidmaatschap van Midden- en Oost-Europese landen verwierpen". Ook toenmalig NAVO-secretaris-generaal Manfred Woerner zag die NAVO belofte in 1990 als een "veiligheidsgarantie" voor de Sovjets, vonden de onderzoekers.

KVE 15-12-17, 18:46 Bron: Belga

Gorbatsjov heeft altijd gesteld dat de Sovjet-Unie in ruil voor haar fiat voor de Duitse hereniging de garantie (in het bijzonder op 9 februari 1990 van toenmalig VS-minister van Buitenlandse Zaken James Baker) kreeg dat de Noord-Atlantische alliantie "geen duim" (not an inch) naar het oosten zou opschuiven. Die belofte is weliswaar nooit op schrift gesteld, wat Gorbatsjov later op het verwijt van verregaande naïviteit kwam te staan.

Nochtans waren er, zo blijkt uit de documenten, velen die Moskou destijds geruststelden: naast Baker en Woerner waren dat onder andere VS-president Bush senior, de Duitse bondskanselier Helmut Kohl en zijn buitenlandminister Hans-Dietrich Genscher, de Franse president Francois Mitterrand, de Britse premiers Margaret Thatcher en John Major en CIA-baas Robert Gates.

De dinsdag vrijgegeven documenten ([hier](#) te raadplegen) uit Rusland, Frankrijk, Duitsland en de VS onderstrepen die beloftes.

De uitbreiding kwam, na het besluit van president Bill Clinton in 1994 om de Alliantie levensruimte in het oosten te geven, en na de opname in de NAVO van de Visegradlanden (Polen, Hongarije, het toenmalige Tsjechoslovakije) in 1997 in een stroomversnelling.

Intussen parkeert de NAVO her en der aan de Russische grens. Over die uitbreiding beklagde zelfs Russisch president Boris Jeltsin zich, hoewel de man goed lag in Washington. Jeltsin, en later ook Vladimir Poetin, hadden na de ontbinding van het Warschaupact een andere "gebaar" van de NAVO verwacht.